

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. szeptember 23.

1. A Brandenburg tartományi parlamenti választás eredményei

Múlt vasárnap Szászország és Thüringia után egy harmadik kelet-német tartományban, a Berlint körülölelő Brandenburgban tartottak tartományi parlamenti választást, amely a helyi kormánypárt és a 2013 óta regnáló miniszterelnök nagy sikerét eredményezte. A két és fél milliós Brandenburgban 72,9%-ra emelkedett a választási kedv, ami rekord részvételi arányt jelent ebben a tartományban és az intenzív kampány egyik kézzelfogható eredménye.

Eredmények

Első helyen az SPD végzett 30,9%-kal, mintegy 4,7 százalékpontot erősödve a négy évvel ezelőtti eredményeihez képest. A második helyen az AfD szerepelt 29,2% eredménnyel, ami 5,7 százalékpontos emelkedést jelent. A harmadik helyért holtversenyben az eddig a Kenya-koalícióban az SPD-vel és a Zöldekkel együtt kormányzó CDU versenyzett az újonnan alakult BSW-vel, Sahra Wagenknecht mozgalmával. Az eredmények szerint ezt a versenyt a BSW nyerte a voksok 13,5%-ával, a CDU pedig csúnyán leszerepelt, s 3,5 százalékpontos csökkenéssel 12,1%-os eredményt könyvelhetett el. A fenti eredmények tükrében az eddig hatpárti tartományi parlament négypártivá alakul, benne egy új politikai szereplővel (BSW).

A fenti eredmények fényében a 88 fős potsdami parlamentben az SPD 32, az AfD 30, a BSW 14, a CDU 12 mandátumhoz jutott. Az eddig regnáló Kenya-koalíció (SPD, CDU, Zöldek) a Zöldek kiesése miatt nem jöhet szóba, így Szászországhoz és Thüringiához hasonlóan itt is az ún. „szederkoalícióval” (SPD, BSW, CDU) lehet próbálkozni, bár a két másik tartományhoz képest pont fordított erőviszonyokkal. A képviselői mandátumok száma alapján lehetséges lenne egy csupán SPD-BSW felállás is, azonban ennek az újfajta kooperációnak csak minimális többsége lenne a potsdami parlamentben. A Zöldek bukása (4,1%, azaz mínusz 6,6 százalékpont) azt is mutatja, hogy a párt népszerűsége az utolsó évtizedekben tapasztalt csúcsponttól rég látott mélységbe süllyedt. A felmérések azt mutatják, hogy jelenleg a Zöldek a legjobban elutasított párt, amely főleg a fiatalok körében, kiváltképp Brandenburgban veszítette a legtöbb szavazatot. A zöld politikát az emberek egyre kevésbé hajlandóak elfogadni, s párt javaslatai a migrációs, gazdasági, közlekedési és a társadalmpolitikában óriási ellenszenvet váltanak ki.

Hatás a szövetségi politikára

Olaf Scholz kancellár fellélegezhet, az SPD diadalmaskodott, kivédte az AfD gyakorolta politikai ostromállapotot, s a szövetségi kormánykoalíció együttesen 37%-ot szerzett Brandenburgban, ami messze az országos mérések fellett van. Egyben azok a feltételezések, melyek szerint az SPD leváltaná a Biden-modell szerint a regnáló kancellárt Boris Pistorius védelmi miniszterre, nem látszanak megvalósulni. Egyben az SPD nagyon nehéz helyzetbe került, hisz az egyik fő

opponensével, a baloldali politikát az SPD-n bevasalni igyekvő BSW-vel kell egyezsége jutnia. Saha Wagenknecht BSW pártelnök pedig magas árat fog kérni nemcsak Brandenburgban, hanem Szászországban és Thüringiában is. A CDU pedig jól tette, hogy már múlt héten megnevezte Friedrich Merz párt- és frakcióvezetőt kancellárjelöltnek, mert a katasztrofális brandenburgi eredménnyel a háta mögött Merz aligha tudott volna hatásosan maga mellett érvelni. Persze egy brandenburgi voksolás nem a világ, de ebből a helyzetből kiindulva okosan teszi a CDU/CSU, ha maximális fegyelemmel és viták elkerülésével vág neki a 2025-ös országos megmérettetésnek.

Miután a 2025 szeptemberében várható szövetségi parlamenti választás előtt már csak 2025 elején Hamburg városállamban lesz megmérettetés, a következő hónapok közbeszédére nagy hatással lesz a most várható koalíciós huzavona és főleg az a kérdés, hogy a szavazók számára fontos kérdéseket (migráció, háború, gazdaság) hogyan tudják kezelni. Egyáltalán nem biztos, hogy mindhárom tartományban ízlik a szeder, ha egyáltalán sikerül beleharapni, s ebben a bizonytalan helyzetben inkább az AfD további erősödése várható. Már most is majdnem mindenhol masszív jobboldali többségek tudnának alakulni. Ha viszont Saha Wagenknecht ügyesen veti be kártyáit, nemcsak a három keletnémet tartományban, de akár szövetségi szinten is fontos befolyásra tud szert tenni. De addig sok víz folyik le az Elbán, s az sem kizárt, hogy egyik nap arra ébredünk, hogy Wagenknechték tartományi szinten inkább az AfD-vel szövetkeznek. A politikai szlogeneket tekintve minden esetre már rég egy platformon vannak az AfD-vel, a választóik is hasonlóan gondolkodnak a világ nagy dolgairól, s mindkét erő nagy aduásza, hogy kormányzati felelősség híján eddig még nem diszkreditálták magukat sehol.

Bauer Bence választási elemzésének elolvasásához kattintson [ide](#).

2. Friedrich Merz lesz az Unió-pártok kancellárjelöltje

Gyors és zökkenőmentes döntés született a múlt hét folyamán a CDU és CSU között a pártok 2025-ös Bundestag választásra nevezett kancellárjelöltjét illetően. A döntés Friedrich Merz, CDU elnök kancellárjelöltsége mellett már hétfő este egyértelművé vált, amikor az észak-rajna-vesztfáliai tartományi pártszövetség, amely méretei miatt a legnagyobb befolyással bír a párton belül, bejelentette, hogy tagjukat Friedrich Merzet támogatja Markus Söder, bajor miniszterelnök és CSU elnök személye ellenében. Egyúttal Hendrik Wüst, Észak-Rajna-Vesztfália tartomány miniszterelnöke, a tartományi CDU elnöke, valamint harmadik lehetséges kancellárjelölt is egyértelművé tette, hogy jelenleg nincsenek ilyen ambíciói, és hogy ő és pártszövetsége egyértelműen Merz mellett állnak.

Ezt követően kedden Markus Söder és Friedrich Merz közös sajtótájékoztatót hívtak össze, amelyen a bajor miniszterelnök bejelentette, hogy „*Merz fogja csinálni*”, kihangsúlyozva, hogy a jelöltet „*nem vonakodva*”, hanem „*teljes támogatással és nagyon nagy megbecsüléssel*” elfogadta. 2021-ben Söder az akkori CDU kancellárjelölt, Armin Laschet korábbi észak-rajna-vesztfáliai miniszterelnök választási kampányát többször megtorpedózta, ami fontos szerepet játszott az Unió-pártok választási vereségében. Ezért Merz a sajtótájékoztatón megköszönte Söder és Wüst támogatását és örömmel elfogadta a jelöltséget, amelyet a két párt vezetői bizottságainak a mai napon még jóvá kell hagyni.

Friedrich Merz a sauerlandi Brilonból származik, több, mint 50 éve a CDU tagja, katolikus, nős és három gyermek édesapja. 1989-1994 között európai parlamenti képviselő, majd 1994 és 2009 között Bundestag-képviselő volt. Sokak számára akkor vált híressé, amikor olyan egyszerű adóbevallást

követelt, amelyet akár egy soralátéten is el lehetne végezni. Merz 2000 és 2002 között már volt az Unió-pártok frakcióvezetője, azonban a párt belső harcában elveszítette ezen tisztséget Angela Merkellel szemben, majd 2009-ben bejelentette, hogy egy időre visszavonul az aktív politikától. Merz ezután több éven át az üzleti életben tevékenykedett. 2017-ben például a Flughafen Köln/Bonn GmbH felügyelőbizottságának elnöki tisztségét vette át, illetve 2016 és 2020 között a nagy amerikai Blackrock vagyongazdálkodó németországi leányvállalatának felügyelőbizottsági elnöki tisztségét is betöltötte. Miután visszatért a politikába, kétszer is pályázott a pártelnöki tisztségre, azonban mindkétszer alulmaradt: Először Merkel bizalmasa Annegret Kramp-Karrenbauer, majd Armin Laschet ellen. Harmadik próbálkozása viszont sikeres volt: 2022. január 22-én a CDU új elnökévé választották Merzet. Ezt követően Angela Merkel kancellár 16 évnyi kormányzása után az új CDU Alapprogramról szóló határozatával Friedrich Merz fontos pillérét rakta le a párt érdemi újra rendeződésének, amiért kancellárjelöltsége láthatólag nem képezi vita tárgyát. A bejelentést követően mindegyik CDU-s tartományi miniszterelnök és tartományi pártszövetség támogatásáról biztosította a 68 éves politikust. Merz mindazonáltal kijelentéseivel újra és újra a kritikák középpontjába került, népszerűsége a közvélemény-kutatásokban – bár az elmúlt időszakban némileg javult – nem kiemelkedően magas.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Nincs automatikus joga a pártoknak a parlamenti bizottsági elnöki helyekre

Egészen az ítélet kihirdetéséig nem volt biztos, hogyan fognak dönteni a német Szövetségi Alkotmánybíróság bírói az AfD által benyújtott két kereset kapcsán, amelyekkel az intézmény több mint két évig foglalkozott. A mostani ítélet azonban világos kimondja: Egy pártnak sincs automatikus joga a parlamenti bizottságok elnöki helyének betöltésére. Bár az indoklás kiemeli, hogy a bizottságoknak a Bundestag összetételét kell visszatükrözniük, ha a plenáris ülés feladatait veszik át, vagy annak határozatait készítik elő. Ez azonban nem vonatkozik az olyan szervezeti funkciókra, mint az elnökség.

Az AfD Bundestag-frakciója, miután 2017-ben először bejutottak a szövetségi törvényhozásba, meglévő erejének megfelelően a belügyi- és jogi, az egészségügyi, valamint a nemzetközi fejlesztés együttműködési bizottság elnöki tisztségére tarthatott igényt. A párt ki is nevezte első három bizottsági elnökét, akiből az egyiket, a jogi bizottság elnökét később leváltotta a bizottsági többség. Bár a másik két elnök a jogalkotási ciklus végéig hivatalban maradt, azonban a párt képviselőit a 2021-es választást követően egyetlen Bundestag bizottság elnöki tisztségére sem szavazták meg a többi pártból, ami ellen az AfD panasszal élt.

Az Alkotmánybíróság ítéletében azonban megállapította, hogy a bizottságok elnökének megválasztása és a Jogi Bizottság elnökének leváltása a Bundestag eljárási autonómiájának hatálya alá tartozik. Még akkor is, ha a Bundestag eljárási szabályzata kimondja, hogy a parlamenti képviselőcsoportok erejüknek megfelelően adhatnak bizottsági elnököket, az egyes bizottságok azonban akkor is szabadon választhatják meg elnökeiket. A bíróság csak akkor avatkozna be, ha a képviselők többségének döntése nyilvánvalóan jogellenes és ezért önkényes lenne.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Szorosabb rendőrségi együttműködést jelentett be Nancy Faeser a nyugat-balkáni államokkal a migráció megfékezésére

Tíz évvel ezelőtt Németország kezdeményezte az úgynevezett Berlini Folyamatot az EU és a nyugat-balkáni államok közötti regionális együttműködés fokozása érdekében. Múlt héten Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter meghívására megbeszéléseket tartottak a nyugat-balkáni partnerekkel, valamint Bulgária, Franciaország, Görögország, Olaszország, Horvátország, Ausztria, Lengyelország, Szlovénia és az Egyesült Királyság kormányainak magas rangú képviselőivel. A találkozó középpontjában az illegális migráció, az emberkereskedelem, az embercsempészet és a szervezett bűnözés elleni küzdelem állt. Faeser hangsúlyozta a konferencia és a nyugat-balkáni országokkal való együttműködés fontosságát: *„Ez különösen igaz a kulcsfontosságú kérdésekre: Az illegális migráció visszaszorítása és a szervezett bűnözés elleni küzdelem. Ezeken a területeken még szorosabban együtt fogunk működni”* – mondta a belügyminiszter.

A találkozót követően Faeser ennek megfelelően be is jelentette, hogy az uniós országok intenzívebb rendőrségi szintű együttműködésre törekszenek a balkáni államokkal. Az SPD politikusa szerint a hazatelepítés terén is fokozni kell az együttműködést és kifejtette azt is, hogy az úgynevezett dublini szabályok szerinti, az Európai Unión belüli visszaküldésről is beszélt az uniós államokkal, például Olaszországgal és Görögországgal. A dublini rendelkezés értelmében a menedékkérelmeket abban az uniós országban kell megvizsgálni, ahol az embereket először regisztrálták.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Az Intel elhalasztja új németországi óriás üzemének az építését

Az amerikai Intel cég pénzügyi okok miatt legalább két évvel elhalasztja a magdeburgi chipgyárának építésének kezdetét. A gyár mintegy 3000 munkahelyet biztosítana, a chipek gyártása pedig várhatóan 2027-ben kezdődött volna meg. Az Intel komoly pénzügyi nehézséggel néz jelenleg szembe, így nem meglepő, hogy az amerikai informatikai óriás masszív takarékosági programot jelentett be. Ennek keretében 15.000 munkahely megszűnését, illetve a következő évek befektetéseinek visszavágását és átütemezését tervezik - utóbbiak közé tartozik a Szász-Anhalt tartomány fővárosába tervezett chipgyár is. A projekt megvalósításához a cég saját befektetése mellé a német kormány is közel 10 milliárd eurónyi támogatást ajánlott fel, amelyeket korábban szövetségi költségvetésben különítettek el. Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter az X közösségi platformon publikált bejegyzése szerint a fejleményekre való tekintettel a kormány a támogatási összeg egy részét most – nagy valószínűség szerint – több, finanszírozási gonddal küzdő projekt támogatására fogja felhasználni. Ezzel szemben Olaf Scholz (SPD) kancellár meglátása szerint Németországnak ragaszkodnia kell a fejlesztés jövőbeni megvalósításához, amennyiben Németország meg kívánja őrizni vezető szerepét az új, innovatív technológiák területén.

Sokatmondó ugyanakkor, hogy az Intel nem kíván elállni új üzemek amerikai piacon való fejlesztésétől. Ennek megfelelően az Egyesült Államokban a cég az Amazonnal közösen kezdi meg új chipek fejlesztését. Az Intel deklarált stratégiai célja, hogy egyre inkább külső megbízás alapú gyártóvá váljon más chipfejlesztők számára. Ehhez a konzern a legmodernebb gyártási folyamatokat kívánja alkalmazni annak érdekében, hogy felvegye a versenyt az olyan befutott nemzetközi gyártókkal, mint a tajvani TSMC.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Újabb csúcsot ért el a menekültek száma Németországban

A Németországban élő menekültek száma – minden eddiginél magasabb szintet elérve – csaknem 3,5 millió főre emelkedett. A Külföldiek Központi Nyilvántartása szerint (Ausländerzentralregister) 2024 első félévének végén mintegy 3,48 millió menekült élt Németországban – hozta nyilvánosságra a Neue Osnabrücker Zeitung (NOZ).

Sajtóértesülések szerint ezen szám magába foglal minden olyan személyt, aki humanitárius okokból keresett védelmet Németországban, tartózkodási státuszától függetlenül. A menedékkérők között majdnem minden harmadik – mintegy 1,18 millió fő – Ukrajnából érkezett. A hatóságok jelentése szerint a kitoloncolásoknak és az önkéntes távozásoknak köszönhetően ugyanakkor csökkent a Németországot hatósági döntés alapján a közeljövőben elhagyni kényszerülők száma. A központi nyilvántartás szerint 2024 közepén 226.882 ilyen státusszal rendelkező személy élt az országban, mintegy 15.760 fővel kevesebb, mint 2023 végén. A jelentés ezen részére reagálva Clara Bünger, a Bundestag Die Linke frakciójának menekültpolitikáért felelős szóvivője hevesen bírálta a kormány menekültügyi politikában végrehajtandó reformjait.

Az országban élő menekültek az összlakosság mindössze 4%-át adják csak, a kormány és a jobboldali ellenzék pártjai mégis azt akarják elhíttetni az emberekkel, hogy ez a kis kisebbség felelős minden problémáért – jelentette ki Bünger. „*Ez veszélyes ostobaság, amely csak a szélsőjobboldalt erősíti*” – tette hozzá a szóvivő.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Szeptember 29-én az Osztrák Köztársaság történelmi szavazás elé néz. A 2024-es szuperválasztási évben tavasszal Salzburgban és Innsbruckban tartottak önkormányzati választásokat, most pedig a júniusi európai parlamenti választások után, valamint a stájerországi és vorarlbergi tartományi parlamenti voksolások előtt olyan szövetségi parlamenti választásra kerül sor, amely új fejezetet nyithat az ország politikai életében. **Ezen választás nyomán követésére Intézetünk választási estet szervez 2024. szeptember 29-én 16.00 órától az MCC Scrutonban.**

További információért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Az Ultrahang Plusz adásában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója Friedrich Merz kancellárjelöltségéről, a brandenburgi tartományi választásokról, a német határzárról és Németország gazdasági helyzetéről beszélgetett.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson az [Ultrahang Youtube-csatornájára](#).

Az M5 Világ című műsorában Dobrowiecki Péter, kutatási vezetőnk a szeptember 29-i osztrák választások kilátásairól beszélt.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Dobrowiecki Pétert, kutatási vezetőnket az Index kérdezte a solingeni késelés következményeiről a német politika számára, valamint az AfD jelentős megerősödéséről a kelet-német tartományokban.

A teljes cikk elolvasásához kattintson az [Index honlapjára](#).

Intézetünk igazgatója, Bauer Bence a német határellenőrzések kiterjesztéséről és azok EU-ra gyakorolt hatásáról nyilatkozott a Hír Tv-nek.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Hír Tv honlapjára](#).

A Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsorában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója beszélt a német határellenőrzések visszaállításáról.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

A Hit Rádió Ultrahang plusz című műsorában Intézetünk igazgatója, Bauer Bence nyilatkozott a német migrációs politika változásáról és a kitoloncolások számának lehetséges növekedéséről.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Ultrahang Youtube-csatornájára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az M5 Ez itt a kérdés című műsorában beszélgetett további szakértőkkel a német gazdaság helyzetéről.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együtműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Horváth Csenge

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu